

УДК 373.2.015.31

DOI 10.31654/2663-4302-2020-PP-3-98-104

Сазонова А. В.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та розвитку особистості
 Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
 ORCID: 0000-0003-2502-0721

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розкрито теоретико-методичні аспекти організації експериментування дітей дошкільного віку. В роботі представлено характеристику поняття "експериментальна діяльність" у контексті педагогічних і психологічних досліджень, названо компоненти експериментального мислення, високремлено умови успішного експериментування. Розглянуті основні положення дозволили сформулювати висновки щодо ефективності організації експериментальної діяльності у закладах дошкільної освіти.

У статті представлено психолого-фізіологічні особливості дітей як необхідна умова для успішної організації експериментальної діяльності. Експериментування як вид діяльності має свою структуру, яку схарактеризовано в матеріалі статті. Також у роботі представлена послідовність дитячого експериментування, що має певну логіку побудови.

Значна увага у статті пересвячена специфіці організації та проведення занять-експериментування: розкрито та детально охарактеризовано їх структурні елементи.

У процесі організації експериментальної діяльності дітей велике значення має наявність у закладах дошкільної освіти спеціально організованого куточка для забезпечення необхідними матеріалами. У статті представлено детальний опис такого наповнення куточка експериментальної діяльності: охарактеризовано основні завдання куточка, виділені компоненти, описано матеріали для наповнення.

Ключові слова: експериментальна діяльність, експериментальне мислення.

Постановка проблеми. У сучасних умовах реформування системи дошкільної освіти більш актуальною стає проблема організації освітнього процесу, враховуючи сучасні завдання. Ставлення сучасної людини до суспільства, природи, процесу діяльності значною мірою визначається тими мотивами, які спонукають її до дії. Серед мотивів, що значно впливають на поведінку особистості, важливе місце займають пізнавальні інтереси, спрямовані на освоєння того, що оточує, виявлення прихованих зв'язків між явищами, подіями, властивостями предметів тощо. Отже, експериментальна діяльність визначається науковцями ефективним засобом всебічного розвитку дитини. Окрім того, цей вид діяльності стимулює розумову діяльність дітей, сприяє розвитку мислення та уяви.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Починаючи з 60-х років, у працях психологів (О. Леонт'єв, М. Подд'яков, О. Подд'яков і ін.) вивчається дослідницька діяльність дітей, різновидом якої є експериментування. У вітчизняній педагогіці накопичено значний досвід вивчення експериментальної діяльності дітей на матеріалі праці з вирощування рослин (Н. Постнікова), в ігровій діяльності (Н. Бойченко), на заняттях з природознавства (Л. Маневцова), з вивчення явищ суспільного життя (І. Красовська), у діяльності з комп'ютером (Е. Іванова).

Зокрема, науковці Г. Беленька, С. Єлманова, З. Плохій, Н. Яришева у своїх працях розкривають різні завдання, зміст і методику організації експериментальної діяльності дітей у природі. Дослідження науковців присвячені формуванню системи природничих знань, позитивного ставлення до природи, розвитку пізнавальної

активності дошкільників й екологічно-доцільної поведінки засобами експериментування [1, с. 8].

Ряд авторів (І. Куліковська, Н. Ладивір, О. Савенков, Н. Совгір) розглядають експериментування як особливий спосіб духовно-практичного освоєння дійсності, спрямований на створення таких умов, у яких предмети найбільш виразно проявляють свою властивість [3, с. 4]. Отже, готовність і здібність до пізнання світу через експериментування почало розглядатися як самостійна цінність. Доведено, що лише в умовах спеціально сконструйованої педагогічної технології експериментування стає успішним, а дослідницька активність перетворюється на надзвичайно важливу якість особистості, що відображає рівень її пізнавального розвитку і соціалізації.

Мета статті: висвітлення теоретико-методичних аспектів організації експериментування дітей дошкільного віку.

Викладення основного матеріалу дослідження. Експериментування – діяльність, яка дозволяє дитині моделювати в своїй свідомості картину світу, засновану на власних спостереженнях, відповідях, встановлених закономірностях тощо. При цьому перетворення, які дитина проводить з предметами, носять творчий характер – викликають інтерес до дослідження, розвивають розумові операції, стимулюють пізнавальну активність, допитливість. І що важливо: спеціально організоване, спрямоване на виявлення причини зв'язку за допомогою експериментування, розглядається як один з найважливіших видів пізнавальної діяльності людини (Ж. Піаже, М. Поддьяков, А. Деметру). Деякі автори вважають, що саме Ж. Піаже ввів термін "експериментування" і проаналізував значення цієї діяльності для дітей і підлітків [10].

Близьким до поняття "експериментування" є "пошуково-дослідницька діяльність". Це організована педагогом діяльність дітей, у якій вони шляхом самостійного відкриття природи, розв'язання проблемних завдань, практично перетворювальних дій одночасно оволодівають новими знаннями, а також уміннями й навичками їх подальшого самостійного набуття [4, с. 69]. Вона передбачає розв'язання дошкільниками ситуацій за допомогою проведення дослідів та нескладного експериментування, під час яких діти використовують свій чуттєвий досвід, самостійно аналізують результати, роблять висновки, пізнають сутність того чи іншого явища [5, с. 42].

Безпосередній контакт дитини з предметами або матеріалами, проведення експериментів з ними дозволяють пізнати їх властивості, якості, можливості, пробуджують допитливість, бажання дізнатися більше, збагачують яскравими образами навколишнього світу. В ході експериментальної діяльності дошкільник вчиться спостерігати, роздумувати, порівнювати, відповідати на питання, робити висновки, встановлювати причинно-наслідковий зв'язок, дотримувати правила безпеки.

Мета експериментальної діяльності може бути різноманітна: заглиблювати уявлення про живу і неживу природу, учити самостійно проводити дослідження, отримувати результатів, роздумувати, відстоювати власну думку, узагальнювати результати дослідів тощо.

У процесі експериментування знання формуються як результат взаємодії суб'єкта (дитини) з тією або іншою інформацією. Саме привласнення інформації через її зміну, доповнення, самостійне застосування в різних ситуаціях і породжує знання. Саме тому дорослому, формуючому у дітей нові знання, необхідно долати монологічний дидактизм, організувати осмислену діяльність, в процесі якої дітям надається можливість відкривати нові властивості предметів, їх схожість і відмінності.

О. Поддьяков вважає, що в експериментуванні (реальному і уявному) найяскравіше виявляється саморозвиток дітей. Ця діяльність складає ядро будь-якого виду дитячої творчості, а узятя у всій своїй повноті й універсальності, є загальним способом функціонування психіки [10, с. 15].

М. Поддьяков виділяє експериментування як основний вид орієнтовно-дослідницької (пошукової) діяльності. Учений вважає, що експериментування претендує на роль провідної діяльності в період дошкільного дитинства, основу якої складає пізнавальне орієнтування; що потреба дитини в нових враженнях лежить в основі виникнення і розвитку невичерпної дослідницької діяльності, спрямованої на

пізнання навколишнього світу. Чим різноманітніша й інтенсивніша пошукова діяльність, тим більше нової інформації одержує дитина, тим швидше і повноцінне вона розвивається. При цьому експериментальна діяльність принципово відрізняється від будь-якої іншої. Суть в тому, що образ мети, що визначає цю діяльність, сам ще не сформований і характеризується невизначеністю, нестійкістю. В ході пошуку він уточнюється, вияснюється [13, с. 74].

Експериментальне мислення, за класифікацією А. Деметроу, є однією з п'яти основних спеціалізованих структурних систем пізнавальної діяльності людини. Його функцією є виявлення причинних зв'язків у взаємодіючих структурах. До складу експериментального мислення входять наступні компоненти [10, с. 16]:

- 1) комбінаторні здібності, що є важливою умовою даної спеціалізованої системи і необхідні для вичерпного пошуку всіх можливих взаємодій;
- 2) здібності з формування гіпотез про можливі причинні відносини;
- 3) здібності будувати плани експериментів, направлених на перевірку висунутих гіпотез;
- 4) здібності конструювання пояснювальних моделей [4, с. 17].

Психологами виокремлено такі умови успішного експериментування дошкільників, які віднесено до основних:

- 1) наявність у дітей знань й уявлень різного рівня про системи взаємодій;
- 2) тенденція дошкільників до використання комбінованих маніпуляцій і організації їх у стратегії комбінаторного перебору;
- 3) особливості пізнавальної мотивації у дітей при обстеженні об'єктів.

Експеримент, важливий метод дослідження, використовується майже в усіх науках та є невід'ємно пов'язаний з дослідницькою діяльністю. Експеримент передбачає проведення практичних дій з метою перевірки та порівняння [14, с. 12]. Експерименти можуть бути й уявними: їх можна зробити лише подумки. У ході таких експериментів, що виконують лише подумки, розв'язуються такі завдання: Що буде, якщо всі на планеті стануть вище на зріст? На яку тварину схожа тінь від хмарки? Чому? Якщо озеро стало б столом, то чим би стали човники? тощо.

До таких експериментів можна віднести й групи завдань з відображенням предметів: знайди тінь від об'єкта, знайди найшвидший вид транспорту, покажи найбільшу тварину тощо. З цією метою можна використовувати різноманітні картки із зображенням предметів.

Розглянуті основні положення дозволяють зробити такі висновки щодо ефективності організації експериментальної діяльності у закладах дошкільної освіти (ЗДО):

- 1) дозволяє дитині зайняти позицію суб'єкта у процесі навчання;
- 2) розкриває не лише зовнішні, але й внутрішні характеристики об'єктів, явищ, сутність взаємозв'язків;
- 3) сприяє розвитку самостійності дитини;
- 4) створює умови для загального розумового мислення дитини, зокрема понятійного.

Діяльність експериментування сприяє формуванню у дітей пізнавального інтересу, розвиває спостережливість, розумову діяльність. У діяльності експериментування дитина виступає як своєрідний дослідник, що самостійно впливає різними способами на оточуючі його предмети і явища з метою повнішого їх пізнання і освоєння. В ході експериментальної діяльності створюються ситуації, які дитина вирішує за допомогою проведення досвіду і, аналізуючи, робить висновок, самостійно засвоює уявлення про той або інший закон або явище.

Основне завдання ЗДО підтримати і розвинути в дитині інтерес до досліджень, відкриттів, створити необхідні для цього умови. Методичні рекомендації з проведення занять з використанням експериментування зустрічаються в працях різних авторів Г. Беленької, С. Єлманової, З. Плохій, Н. Яришевої, Ф. Сохіна, С. Ніколаєвої. Даними авторами пропонується організувати роботу так, щоб діти могли повторити досвід, показаний дорослим, могли спостерігати, відповідати на питання, використовуючи результат дослідів. За такої форми дитина опановує експериментування як вид діяльності і його дії носять репродуктивний характер. Експериментування не стає самоцінною діяльністю, оскільки виникає за ініціативою дорос-

лого. Для того, щоб експериментування стало провідним видом діяльності, воно повинне виникати за ініціативою самої дитини.

Оскільки організація експериментальної діяльності потребує від педагога знань психолого-фізіологічних особливостей дітей, зупинимося на цьому питанні більш детально.

У старшому дошкільному віці відбувається становлення понятійного, або логічного мислення, що полягає в узагальненому та опосередкованому відображенні дійсності. Дитина починає розмірковувати словесно, не спираючись на дії з предметами чи їх зображення (Л. Венгер [9], М. Поддьяков [13]). Доведено, що вже в 5–7 років дитина здатна оволодіти на елементарному рівні способами логічного мислення, а саме: порівняння, узагальнення, класифікація, систематизація та змістовне співвідношення (К. Крутій [2, с. 99]).

Слід зазначити, що у віці 3-х років діти ще не можуть оперувати знаннями у вербальній формі, без опори на наочність, тому вони переважною більшістю випадків не розуміють пояснень дорослого і прагнуть встановити всі зв'язки самостійно.

Після 5 років починається етап, коли дитяча діяльність розходиться у двох напрямках: один напрямок – перетворюється на гру, інший – в усвідомлене експериментування.

Експеримент, що самостійно проводиться дитиною, дозволяє їй створити модель явища й узагальнити отримані дієвим шляхом результати, зіставити їх, класифікувати і зробити виведення даних явищ для людини і самого себе.

З усього вищевикладеного можна зробити висновок, що для дітей дошкільного віку експериментування, нарівні з грою, може виступати провідним видом діяльності.

Як і будь-яка діяльність, діяльність експериментування має свою структуру:

1. Мета: розвиток умінь дитини взаємодіяти з досліджуваними об'єктами у "лабораторних" умовах як засобами пізнання навколишнього світу.

2. Завдання:

- 1) розвиток розумових процесів;
- 2) розвиток розумових операцій;
- 3) освоєння методів пізнання;
- 4) розвиток причинно-наслідкових зв'язків і відносин.

3. Зміст: інформація про об'єкти і явища, предмети.

4. Мотив: пізнавальні потреби, пізнавальний інтерес, в основі яких лежить орієнтовний рефлекс "Що це?", "Що таке?". У старшому дошкільному віці пізнавальний інтерес має спрямованість: "дізнатися – навчитися – пізнати".

5. Засоби: мовлення, пошукові дії.

6. Форми: елементарно-пошукова діяльність, досліди, експерименти.

7. Умови: поступове ускладнення, організація умов для самостійної і навчальної діяльності, використання проблемних ситуацій.

8. Результат: досвід самостійної діяльності, дослідницької роботи, нові знання і уміння, що становлять цілий спектр психічних новоутворень.

Послідовність дитячого експериментування має таку логіку:

1. Проблемна ситуація.

2. Визначення мети.

3. Висунення гіпотез.

4. Перевірка припущення.

5. Якщо припущення підтвердилося: формулювання висновків (як вийшло).

6. Якщо припущення не підтвердилося: виникнення нової гіпотези, реалізація її у дії, підтвердження нової гіпотези, формулювання висновку (як вийшло), формулювання висновків (як вийшло).

Дослідники О. Полєвікова та Т. Швець наголошують, що заняття-експериментування має такі послідовні структурні елементи:

1. Постановка дослідницького завдання у вигляді того або іншого варіанту проблемної ситуації.

2. Уточнення правил безпеки життєдіяльності в ході здійснення експериментування.

3. Уточнення плану дослідження.

4. Вибір устаткування, самостійне його розміщення дітьми в зоні дослідження.

5. Розподіл дітей на підгрупи, вибір ведучих, що допомагають організувати однолітків, що коментують хід і результати спільної діяльності дітей у групах.

6. Аналіз і узагальнення отриманих дітьми результатів експериментування [7].

У процесі організації експериментальної діяльності дітей велике значення має наявність у ЗДО спеціально організованого куточку для забезпечення необхідними матеріалами. Матеріали цього куточка можуть бути використані вихователем як у процесі фронтальної роботи з дітьми на заняттях, так і самостійно дітьми.

Серед основних завдань куточка виділяють: розвиток первинних наукових уявлень, спостережливості, допитливості, активності, розумових операцій (аналіз, порівняння, узагальнення, класифікація, спостереження); формування умінь комплексно обстежувати предмет.

У куточку експериментальної діяльності (міні-лабораторія, центр науки тощо) повинні бути виділені такі компоненти:

1) місце для постійної виставки, де розміщують музей, різні колекції (експонати, рідкісні предмети (раковини, каміння, кристали, пір'я тощо));

2) місце для приладів;

3) місце для проведення дослідів;

4) місце для неструктурованих матеріалів (пісок, вода, ошурки, стружка, пінопласт тощо).

Для старших дошкільників вихователі, педагоги, методисти пропонують такий зміст куточка експериментальної діяльності:

1. Компонент дидактичний: схеми, таблиці, моделі з алгоритмами виконання дослідів; серії картин із зображенням природних матеріалів; книги пізнавального характеру, атласи; тематичні альбоми; колекції, міні-музей (тематика різна, наприклад "Годинник", "Вироби з каміння").

2. Компонент устаткування:

- матеріали розподілені за розділами: "Пісок, глина, вода", "Звук", "Магніти", "Папір", "Світло", "Скло", "Гума";

- природний матеріал: каміння, спіл і листя дерев, мох, насіння, ґрунт різних видів тощо;

- матеріал, що утилізувався: дріт, шматочки шкіри, хутра, тканини, пластмаси, дерева, пробки тощо;

- технічні матеріали: гайки, скріпки, болти, цвяхи, гвинтики, шурупи, деталі конструктора тощо;

- різні види паперу: звичайний, картон, наждачний, копіювальний тощо;

- фарбники: харчові і нехарчові (гуаш, акварельні фарби тощо);

- медичні матеріали: піпетки із закругленими кінцями, колби, дерев'яні палички, мірні ложки, гумові груші, шприци без голки;

- інші матеріали: дзеркала, повітряні кулі, масло, мука, сіль, цукор, кольорові і прозорі стекла, свічки тощо; сито, воронки, половинки мильниць, форми для льоду, обладнання-помічники: збільшувальне скло, пісочний годинник, мікроскопи, лупи – клейонкові фартухи, нарукавники, гумові рукавички, ганчірки.

3. Компонент стимулюючий: міні-стенд "Про що хочу дізнатися завтра?"; особисті блокноти дітей для фіксації результатів дослідів; картки-підказки, знаки "Що можна, що не можна?", персонажі, яким властиві певні риси ("чомучки"), від імені якого моделюється проблемна ситуація.

Робота з дітьми старшого дошкільного віку спрямована на уточнення всього спектру властивостей і ознак об'єктів і предметів, взаємозв'язку і взаємозалежності об'єктів і явищ.

Висновки. Освоєння системи наукових понять, розвиток експериментальних здібностей дозволить дитині стати суб'єктом навчання, навчатися вчитися, що є важливим аспектом у підготовки до школи. Упровадження дитячого експериментування як у практику роботи дошкільних навчальних закладів забезпечує оновлення системи дошкільної освіти й сприяє всебічному розвитку дитини. Експериментальна діяльність має величезний розвивальний потенціал, дошкільники одержують можливість задовольнити свою пізнавальну активність та допитливість, розвивати

дослідницькі навички, які навчають орієнтуватися в характері роботи та планувати власні дії в залежності від поставленої мети. Таким чином, ефективність упровадження експериментальної діяльності в роботі ЗДО не викликає сумнівів та потребує подальшого вивчення.

Література

1. Беленька Г. В. Експериментування – крок до пізнання. *Дошкільне виховання*. 2007. № 5. С. 7–10.
2. Крутій К. Концепція та методичні засади програми "Дитина в дошкільні роки". 2-е вид., перероб. Запоріжжя: ЛІПС. Лтд, 2003. 400 с.
3. Ладивір С. Внутрішній світ дитини як проєкція життєдіяльності. *Дошкільне виховання*. 2006. № 5. С. 4–7.
4. Лисенко Н. В. Теорія і практика екологічної освіти: дошкільник-педагог: навчально-методичний посібник для ВНЗ. Київ: Видавничий Дім "Слово", 2009. 400 с.
5. Михайліченко Т. Інтеграція пошуково-дослідницької діяльності з різними видами діяльності дошкільників. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2010. № 7. С. 42–50.
6. Пілюгіна Е. Г. Сенсорні здібності малюка. Розвиток сприйняття кольору, форми та розміру в дітей від народження до трьох років. Харків: Ранок, 2007. 128 с.
7. Полевикова О. Б., Швець Т. А. Організація пошуково-дослідницької діяльності в дошкільлі. Харків: Основа, 2018. 109 с.
8. Швайко Л. Л. Експериментальна діяльність у ДНЗ. Харків: Основа, 2009. 192 с.
9. Венгер Л. А. Возможности образовательной работы с одарёнными детьми 5–7 лет. *Дошкольное воспитание*. 1995. № 3. С. 24–25.
10. Поддьяков А. Н. Мышление дошкольников в процессе экспериментирования со сложными объектами. *Вопросы психологии*. 1996. № 4. С. 14–18.
11. Поддьяков А. Н. Комбинаторное экспериментирование дошкольников с много-связным объектом – "черным ящиком". *Вопросы психологии*. 1990. № 5. С. 65–71.
12. Поддьяков А. Н. Комбинаторное экспериментирование дошкольников с различными объектами. *Вестник Московского ун-та. Сер. 14. Психология*. 1991. № 4. С. 34–41.
13. Поддьяков Н. Н. Доминирование процессов интеграции – закон развития детей дошкольного возраста. *Дошкольное воспитание*. 2000. № 1. С. 73–77.
14. Савенков А. Исследовательские методы обучения в дошкольном образовании. *Дошкольное воспитание*. 2006. № 4. С. 10–19.

Referens

1. Belen'ka, G. V. (2007). Eksperimentuvannya – krok do piznannya [Experimentation is a step towards cognition]. *Doshkil'ne vikhovannya – Preschool education*. 5. 7–10 [in Ukrainian].
2. Krutiy, K. (2003). *Kontseptsiya ta metodichni zasadi programi "Ditina v doshkil'ni roki"* [The concept and methodological principles of the program "Child in preschool years"]. (2d ed.). Zaporizhzhya: LIPS. Ltd [in Ukrainian].
3. Ladvir, S. (2006). Vnutrishniy svit ditini yak proektsiya zhittediyal'nosti [The inner world of the child as a projection of life]. *Doshkil'ne vikhovannya – Preschool education*. 5. 4–7 [in Ukrainian].
4. Lisenko, N. V. (2009). *Teoriya i praktika ekologichnoї osviti* [Theory and practice of environmental education]. Kyiv: Vidavnicхий Dim "Slovo" [in Ukrainian].
5. Mikhaylichenko, T. (2010). Integratsiya poshukovo-doslidnits'koї diyal'nosti z rznimi vidami diyal'nosti doshkil'nikiv [Integration of research activities with different activities of preschoolers]. *Vikhovatel'-metodist doshkil'nogo zakladu – Educator-methodologist of preschool institution*. 7. 42–50 [in Ukrainian].
6. Pilyugina, E. G. (2007). *Sensorni zdibnosti malyuka. Rozvitok spriynyattya kol'oru, formi ta rozmiru v ditey vid narodzhennya do tr'okh rokiv* [Sensory abilities of the kid. Development of perception of color, shape and size in children from birth to three years] Khar'kov: Ranok [in Ukrainian].
7. Polevikova, O. B. & Shvets, T. A. (2018). *Organizatsiya poshukovo-doslidnits'koї diyal'nosti v doshkilli* [Organization of research activities in preschool]. Khar'kov: Osнова [in Ukrainian].
8. Shvayko, L. L. (2009). *Eksperimental'na diyal'nist' u DNZ* [Experimental activity in a preschool educational institution]. Khar'kov: Osнова [in Ukrainian].

9. Venger, L. A. (1995). Vozmozhnosti obrazovatel'noy raboty s odarennymi det'mi 5–7 let [Opportunities for educational work with gifted children 5–7 years old]. *Doshkol'noe vospitanie – Preschool education*. 3. 24–25 [in Russian].
10. Podd'yakov, A. N. (1996) Myshlenie doshkol'nikov v protsesse eksperimentirovaniya so slozhnymi ob'ektami [Thinking of preschoolers in the process of experimenting with complex objects]. *Voprosy psikhologii – Questions of psychology*. 4. 14–18 [in Russian].
11. Podd'yakov, A. N. (1990). Kombinatornoe eksperimentirovanie doshkol'nikov s mnogosvyaznym ob'ektom – "chernym yashchikom" [Combinatorial experimentation of preschoolers with a multi-connected object – "black box"]. *Voprosy psikhologii – Questions of psychology*. 5. 65–71 [in Russian].
12. Podd'yakov, A. N. (1991) Kombinatornoe eksperimentirovanie doshkol'nikov s razlichnymi ob'ektami [Combinatorial experimentation of preschoolers with various objects]. *Vesnik Moskovskogo universiteta – Bulletin of Moscow University*. 4. 34–41 [in Russian].
13. Podd'yakov, N. N. (2000) Dominirovanie protsessov integratsii – zakon razvitiya detey doshkol'nogo vozrasta [Dominance of integration processes – the law of development of preschool children]. *Doshkol'noe vospitanie – Preschool education*. 1. 73–77 [in Russian].
14. Savenkov, A. (2006) Issledovatel'skie metody obucheniya v doshkol'nom obrazovanii [Research teaching methods in early childhood education]. *Doshkol'noe vospitanie – Preschool education*. 4. 10–19 [in Russian].

Sazonova A.

Candidate of pedagogical sciences, docent of the department psychology and personality development Donetsk Regional Inservice Teacher Training Institute

ORGANIZATION OF CHILDREN'S EXPERIMENTAL ACTIVITY PRESCHOOL AGE

Experimental activities have a huge potential for development, preschoolers must ensure their cognitive activity and curiosity, forming research navigation systems that select to join the work staff and plan their own actions depending on the purpose.

The article reveals the theoretical and methodological aspects of the organization of experimentation of preschool children in modern education. The paper presents the characteristics of the concept of "experimental activity" in the context of pedagogical and psychological research, names the components of experimental thinking, highlights the conditions for successful experimentation. The considered basic provisions allowed to formulate conclusions on the effectiveness of the organization of experimental activities in preschool institutions.

The article presents the psychological and physiological characteristics of children as a necessary condition for the successful organization of experimental activities. Particular attention is paid to the description of the structure and sequence of children's experiments.

Considerable attention in the article is paid to the specifics of the organization and conduct of experimental classes: their structural elements are revealed and characterized in detail.

In the process of organizing the experimental activities of children, it is important to have a specially organized corner in preschool institutions to provide the necessary materials. The article presents a detailed description of the following components of the corner of experimental activities: describes the main tasks of the corner, selected components, describes the materials for filling.

Key words: experimental activity, experimental thinking.